

naša luč

ŠTEVILKA
6-7

Prevzvišenemu gospodu škofu

v pozdrav

zapojmo verze, ki jih je posvetil priljubljeni slovenski pesnik Simon Gregorčič

VRLEMU MOŽU

Zlatá ne išči v teh vodáh,
zastonj ves trud!
Srebrá ne koplji v teh goráh
ne drugih dragih rud!

A več od srêbra in zlatá
pri nas dobóš,
tu biser drag se lesketa,
ta biser — blag je mož!

O, vreden, da visoko bi,
najviše stal,
da svit njegov široko bi
po svetu krog sijal.

Pač mnogo moških, malo mož
naš vek rodi:
a kar nebo nam dalo mož,
med prvimi si ti!

Globok ti um in čut gorák
od zgor je dan,
značaj skoval si si krepák,
kot gore nezmajan.

Modrosti uk, na srcu ugret,
lepó učiš
in, kar na srčni seješ svet,
zvestó, skrbnó gojiš.

In kar učiš in kar gojiš
z vztrajnostjo,
najlepše vedno sam vršiš
s krepkó značajnostjo.

Ti oče in vodník skrbljiv
si vernikom,
ti vsem si blag in ljubezniv,
ne le nekternikom.

Pri srcu tebi ni denar
ne svetna čast;
za vzvišeno le vnet si stvar:
za bratske sreče rast!

O, trosi Bog ti sreče rož
na vse poti,
a nam pa daj še mnogo mož,
mož vrlih, kot si ti!

Trije škofje v naši zgodovini

Zgodovina našega izseljenstva ve povedati za tri slovenske cerkvene kneze, ki so obiskali rojake izseljence po Zapadni Evropi.

Dr. Jeglič

Prvi je ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Leta 1909. je dospel v Hamborn in nato za Veliki Šmaren poromal z Westfalskimi Slovenci v Kevelaer. Dvanajst let pozneje je spet prišel v Gladbeck in Hamborn. To je bilo l. 1921., ko je g. Tensundern organiziral velik shod naših rudarjev pri Mariji v Kevelaerju.

Dr. Tomažič

Leta 1934. je obiskal Slovence v Nemčiji mariborski škof dr. Ivan Tomažič. Slov. društva sv. Barbare so se takrat v obilnem številu zbrala spet v Kevelaerju. Škof je šel pa tedaj tudi pogledat, kje živijo in trpijo naši ljudje na Nizozemskem. Ob tej priliki je stopil še čez reko Maas in obiskal rojake in rojakinje v belgijskem Limburgu. Mnogi se ga še dobro spominjajo.

Dr. Rožman

Sedaj prihaja med nas ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, ki so mu pota božje Previdnosti naložila misijonarjenje med našimi rojaki po svetu. Z občudovanja vredno vnemo potuje od dežel do dežel, vliva poguma našim ljudem po svetu in jim kaže pot k edini in pravi sreči — pri Bogu. Ta nas bo vse obiskal: po Angliji, Franciji, Belgiji, Nizozemski in Nemčiji.

Sprememba oz. dopolnilo poročila za Francijo:

OPOZORILO P. T. NAROČNIKOM PARIZA IN OKOLICE

Po končanem tisku smo prejeli naslednje
sporočilo:

Na b i n k o š n i t o r e k dne 11. junija —
i n n e n a b i n k o š t n i p o n e d e l j e k — bo v kapeli Se-
ster vernih duš (Auxiliatrices du Purgatoire), 16
rue St. Jean Baptiste de la Salle, Paris 6°, ob
osmih zjutraj prevzvišeni dr. Rožman imel sveto
mašo in pridigo za slovenske sestre iz vseh redov.
K tej sveti maši so vabljeni tudi dekleta in žene
iz Pariza in okolice.

*

LOIRET

Prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman bo imel
službo božjo za Slovence na b i n k o š t n i p o -
n e d e l j e k ob desetih dopoldne v T i v e r n o n .
Od devetih dalje bo spovedoval v tamošnji cerkvi.

Naša luč

ŠTEVILKA 6/7

LETO VI.

1957

JUNIJ-JULIJ

Slovinci in Slovenke

v Angliji, Franciji, Belgiji, Nizozemski in Nemčiji

prisrčno pozdravljamo

gospoda škofa

dr. Gregorija Rožmana

ob njegovem prihodu med nas.

PREVZVIŠENI!

Neizrečeno smo se razveselili, ko smo zvedeli, da boste na svoji škofovski misijonski poti obiskali tudi nas. Iz srca Vam kličemo: Dobrodošli!

Marsikaj ste že videli med izseljenci po svetu. Tudi mnogo naših izobraženih in velikih ljudi ste srečali. Videli ste ljudi, ki so se morda že povsem odtujili temu, kar jih je učila dobra slovenska in krščanska mati. Videli ste gotovo tudi mnogo poštenih in značajnih naših ljudi.

Pri nas med nami po Zapadni Evropi ne boste dobili mnogo izobraženih in doštudiranih ljudi. Bodite pa prepričani, da živijo tu med temi tisoči in tisoči razkropljenimi rojaki še pogumne in zlata vredne preproste duše, ki kljub vsakdanjemu težkemu delu ostajajo zvesti Bogu, narodu in domovini.

V Vas gledamo enega namestnikov apostolov, pastirja krščanske črede, iz našega malega naroda k tako veliki službi poklicanega.

Zato Vam kličemo: Pozdravljeni med nami!

Sprejemamo Vas kakor očeta!

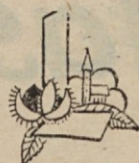

ŽIVLJENJA POT

našega visokega gosta se je začela 1883. v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem. Tam sta danes pokopana draga mu oče in mati. Novo mašo je pel pred 50 leti, to je 1907. Bil je kaplan v Borovljah in študiral naprej ter je postal 1912 doktor bogoslovja. Nato je šel učiti v semenišče v Celovcu tiste, ki se pripravljajo za mašnike. S tega proforskega mesta so ga poklicali na slovensko univerzo v Ljubljano, kjer je začel predavati l. 1920. Leta 1924. je postal izredni univerzitetni profesor. Mnogo je deloval v mladinskih organizacijah. Leta 1929. ga je Sv. stolica imenovala za pomožnega škofa osivelemu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču. Ko je ta naslednje leto šel v pokoj, je dr. Rožman postal pravi ljubljanski škof.

Sedaj se je začela njegova „križa teža“, kakor je zapisal v svoj škofovski grb. Količkokrat je prepotoval vso ljubljansko škofijo, birmajoč tisoče in tisoče otrok, za vsako župnijo se je zanimal od blizu in skrbel, da bi se versko življenje poglobilo in pripravilo za čase preizkušnje, ki so bili že na obzorju. Vodil je veličastni evharistični kongres l. 1935. v Ljubljani, katerega so se udeležili tudi izseljenci s svojimi prapori. L. 1939. je bil prav tako na Stadionu pod

njegovim pokroviteljstvom Mednarodni kongres Kristusa Kralja (ki bo letos v Fatimi).

eta 1941. je z zasedbo Slovenije po nemških in madžarskih in italijanskih četah prišlo naš narod veliko gorje. Škof dr. Gregorij Rožman je ostal edini, ki je mogel kdaj narodu izpregovoriti in je narod vedel, da mu bo povedal resnico in pokazal pravo pot. Zato je vse gledalo vanj. Zato so se po tolikih župnijah posvetili brezmadežnemu Srcu Marijinemu in opravljali 9 prvih petkov v spravo in priprošnjo za božje varstvo. Lajšal je, kolikor je mogel, gorje, ki ga je prinesla okupacija. Nasproti zasedbenim oblastem se je držal častno, prav tako pa se ni ustrašil povedati ljudstvu, kakšne nevarnosti mu pretijo za dušo, če bi se oprijelo brezverskih komunističnih nauk, ki so se tedaj začeli širiti zvito z lažjo in grožnjo pod krinko narodne osvoboditve.

Ko so videle komunistične temne sile, da škofa ne morejo pridobiti, da bi jim služil in zakrival s svojo osebo njih zle namene, so organizirale proti njemu strašno klevetanje. Tudi med izseljenci so se slišale o njem reči, da bi človek, ki ne premisli in ni

škof dr. Rožman med skupino slovenskih romarjev na ameriških Brezjah v Lemontu (USA).

samostojen, res izgubil vero v vse pošteno. „Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce“, to je bil namen te izmišljene in izkrivljene propagande.

Danes so dogodki drugod in pa tudi v naši domovini že izbrisali to umazanijo, ki se je ob koncu vojne razbohotila. Vsak ve, kakšno vrednost imajo procesi in obsodbe v ljudski demokraciji. Samega Stalina, v čigar imenu so takrat ubijali, so že obsodili njegova lastni tovariši. Zato je škof dr. Gregorij Rožman v naših očeh sedaj toliko večji, ker še bolj vemo, da je govoril resnico in je storil svojo dolžnost, čeprav so mu grozili, da ga na grmadi sežgejo (kar so z njegovim namestnikom msgr. Vovkom v Novem mestu l. 1952. tudi poskušali).

Norveški primer

V 16. stoletju se je veliko grofov oprijelo protestantskih nauk in zapovedalo svojim podložnikom, da morajo poslušati protestantske predikante. Tudi norveški kralj je zapustil katoliško Cerkev. Toda ni s silo tiral svojih podanikov k odpadu od Cerkve. Dal je usmrtiti nekaj škofov, ostale pa je izgnal iz svojega kraljestva. Ljudstvo je ostalo brez škofov. Strogo je ukazal pod smrtno kaznijo, da noben novi katoliški duhovnik ne sme stopiti na norveško ozemlje.

Ni bilo več škofov in noben nov duhovnik ni bil več posvečen. Tisti, ki so bili od poprej, so vršili v miru svojo službo naprej. Toda v nekaj desetletjih so sami pomrli. Kmalu ni bilo na Norveškem nobenega duhovnika več. Ljudstvo je ostalo samo brez pastirjev. Katolištvo je izginilo. Kjer ni škofa, ni več Cerkve.

Danes je Norveška večinoma protestantska. Šele v novejših časih spet začenja poganjati katolištvo, a je še čisto na začetku.

Iz istega razloga kot norveški kralj tudi današnji preganjalci krščanske vere najprej udarijo po pastirju. Zato delajo procese proti škofom, zato jih proglašajo za zločince, hlapce tujcem, izdajalce lastnega naroda. „Udaril bom pastirja in razkropila se bo čreda.“ Kjer ni več škofa, ni več Cerkve.

Sveta stolica je videla, da mu v teh razmerah ni mogoče voditi škofije, in mu je imenovala namestnika. Njemu pa je poverila delo med slovenskimi izseljenci. Z veliko vnemo ga sedaj vrši, da ga ljudje občudujejo, kako kot zlatomašnik v tej starosti še more hoditi okoli in obiskovati rojake v tako oddaljenih deželah. Združene države je že večkrat prepotoval. V Kanadi je že velikokrat pridigal in vodil duhovne vaje. Trikrat se je podal v Južno Ameriko in tam nedavno blagoslovil temeljni kamen za Baragovo misijonišče. Njegov obisk med nami po Zapadni Evropi nas bo vse vzpodbudil in znova navdušil, da ostanemo dobri, pošteni in zavedni Slovenci ter zares iz srca verni kristjani.

Ob radosti naših sester Pomočnic

Dne 26. maja je bila proglašena za blaženo *Eugenija Smet*, doma iz severne Francije, ki je kot sestra Marija Previdnosti ustanovila družbo Pomočnic vernih duš. Tako je Cerkev priznala, da je to dekle junaško živela vero, upanje in krščansko ljubezen.

Njeni starši, ki so imeli šest otrok, so kmalu opazili, da ji je Bog dal v dušo posebno ljubezen za duše v vicah in za Previdnost božjo.

Svoje poti Evgenija ni takoj našla. Čutila je v sebi, da jo Bog kliče za posebno delo, a ni vedela, kam. Ko je čakala, da spozna voljo božjo, se je posvečala kot dekle raznim delom, pomagala potrebnim, delala za misijone. Tridesetletna je spoznala, da bi bilo treba ustanoviti družbo, ki bi delala za odreševanje duš v vicah in za potrebe sv. Cerkve. V Parizu je do tega tudi prišla.

Slovenci radi molijo za duše v vicah. Zato je tudi veliko Slovenk vstopilo v ta red. Mnogo so čitale o njem v „Glasniku Srca Jezusovega“ in so vstopile. Danes služijo Gospodu v Italiji, Avstriji, Belgiji, v Franciji (kjer jih je v raznih hišah 17), Afriki in na Japonskem.

Iz članka S. Justine — S. Benigna.

Binkoštna pesem

Enoglasno se združimo,
in zaupno vsi prosimo:
Pridi, pridi, Sveti Duh!

Prvi dar nam daj *modrosti*,
vir presladkih vseh blagosti.
Pridi, pridi, Sveti Duh!

Umnosti nam žare vlivaj,
k dobremu nas pridobivaj,
Pridi, pridi, Sveti Duh!

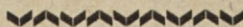
Tretji dar nebeški *svèta*
v stiskah naj pomoč obeta.
Pridi, pridi, Sveti Duh!

Daj *moči*, kreposti prave,
vselej zmagati skušnjave.
Pridi, pridi, Sveti Duh!

Uči nas Boga spoznati,
njega voljo izpolnjevati.
Pridi, pridi, Sveti Duh!

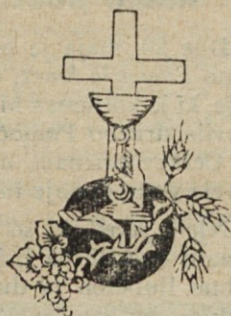
Daj *pobožno* nam živeti,
po svetosti hrepeneti.
Pridi, pridi, Sveti Duh!

Daj nam v *strahu* ti služiti
in otroško te ljubiti!
Pridi, pridi, Sveti Duh!

Novomašno slavje

ob velikem številu
rojakov iz
Nizozemske, Belgije
in Nemčije

Prelep pomladni dan — letošnji veliko-
nočni ponedeljek, nizozemski Limburg v
cvetju in zlatem soncu! Pred frančiškani v
Heerlenu na Sittardeweg vse polno roja-
kov, pa tudi domačinov, ki hočejo videti,
kako slovensko ljudstvo spremlja novomaš-
nika k prvi slovesni daritvi.

Iz hiše stopi novomašnik g. Milan Papež.
Spremljajo ga čč. gg. Žakelj in Reven iz
Belgije in hrvatski g. Lodeta iz Essena v
Nemčiji. Pristopi mati in naredi sinu nova-
mašniku križ na čelo: „Sprejmi materin bla-
goslov!“ Tudi oče ga pokriža in pravi:
„Sprejmi tudi moj očetov blagoslov!“ Pod
slavolokom s slovenskim novomašnim na-
pisom ga nagovori fantek v narodni noši.
Sname novomašniku beli nagelj s prsi. Dek-

lica, tudi v narodni noši, mu poda novo-
mašni križ:

„Ko opravljal boš daritev
ne pozabi na molitev:
„Gospod, pa tudi zanje se darujem,
ki z mano hodijo po tujem,
Ti daj jim časno in pa večno domovino.“

V lepem sprevedu stopijo do cerkve. Dek-
lice z belimi tulipani, ministranti v lepih
oblačilih, štiri slovenske zastave iz Nizozem-
ske in ena iz Belgije, nebroj narodnih noš
(ki jih fotografi kar naprej fotografirajo),
nato sorodniki in svatje in duhovščina. Ob
vstopu v nabito polno in s tulipani okusno
okrašeno cerkev zapoje „Zvon“ pesem „No-
vomašnik, bod' pozdravljen!“ Ko končajo,
g. Žakelj iz Belgije navzočim v govoru po-
piše veličino in pomen duhovnika. Zatem
vsa cerkev poklekne in novomašnik v raz-
ločnih slovenskih besedah da slovesno svoj
novomašni blagoslov. V koliko očeh se ut-
rne solza hvaležnosti: „Hvala Bogu! Enega
od nas, ki smo šli na tuje, si izbral tudi v
svojo sveto službo.“

Nato se začne slovesna sveta maša pri
glavnem oltarju, kamor so za to priliko pre-
nesli podobo Marije Pomagaj. Nizozemski
slovenski zbor „Zvon“ poje pod vodstvom
prijatelja g. Willemsa Tretjo slovensko ma-

šo Matije Tomca, nalašč za to slavlje naučeno. Pri obhajilu obhajancev ni konca ne kraja. Maši sledi darovanje (ofer), pri katerem vsak rojak poljubi novomašni križ in prejme spominsko podobico.

Ob grobu p. Teotima za cerkvijo zatem novomašnik zmoli molitve, naši pevci pa zapoje: „Vigred se povrne, . . . prijat'lja več ne bo . . .”

POPOLDNE V CERKVI IN V DVORANI

Ob štirih je cerkev spet polna. Pevci iz Eisdena (Belgija) zapojejo. G. Božidar Tensundern, ki že 44 let deluje med Slovenci v Nemčiji, poda na prižnici misel: dopoldne je bilo posvečeno *Jezusu Kristusu*, popoldne pa naj bo *Mariji*. Res, za njegovim govorom zadoni po cerkvi ubrano in mogočno petje litanij Matere božje. V velikonočne pesmi slovenskih zborov se zliva češčenje Marije. Novomašnik doživlja nepozabni dan, pa tudi starši in mi vsi.

V *dvorani* po čestitanju slavljenju in sorodnikom otvori slavnostno prireditev domači slovenski duhovnik g. Vinko Flek. Lindenheuvelski pevci zapojejo sto ali še večletno novomašno pesem, ki jo je povedal njih rojak. Holandska deklica, ki se je naučila slovensko, Fini Resnikova, izroči g. novomašniku slovenski album. „Zvon” spet občuteno zapoje. Zvonko Romihov pogumno deklamira. Dekleta iz novomašnikovega kraja Eygelshovena zaplešejo venček narodnih pesmi ob spremljavi harmonikarja Robekovega Toneta. Odbor Dekliškega krožka izroči novomašniku krasno vezeno štolo. Načrte zanjo in za album je naredila č. s. Justina. Predsedniki vseh Društev sv. Barbare in Zveze dajo novomašniku v spomin oljnato podobo Marije Pomagaj. Še prej pa pevci iz Eisdena (Belgija) pod vodstvom g. Š. Roglja lepo zapojejo več narodnih pesmi. V imenu društev iz Belgije govori g. F. Kerpač. Ob raznih darilih in v imenu ostalih rojakov pozdravi č. g. Reven. Škoda, da so morali rojaki, ki so prišli iz Nemčije in dopoldne izročili svoj šopek rož, že oditi nazaj.

Nato se dvigne novomašnik in se iz srca zahvali vsem rojakom za vse žrtve, ki so jih

dali za tako lepo prireditev. Pove, da bo po želji predstojnikov odšel kot na svoje prvo delovno polje na otok Borneo v Indoneziji. A Slovencev pri tem ne bo pozabil, saj gre tja zato, ker je Slovenec in je holandskim misijonarjem sedaj pot tja zaprta. Iz srca in po domače povedanim besedam se vsa množica oddolži z navdušenim in prisrčnim ploskanjem, v velikem veselju, da je iz naših izseljenkih vrst izšel pogumen, dober in ljubezniv novomašnik. Vsak navzoč je dobil nato kranjsko klobaso in še pol steklenice pravega ljutomerskega rizlinga, ob katerem ni čuda, da so se razvezali jeziki in oglasila se je pesem, nazadnje pa še pravo domače veselje, ki ga ni bilo konca ne kraja. „Take prisrčne vesele prireditve še nisem doživel!” je marsikdo izjavil.

Tudi v časnikih smo naslednji dan brali o tem. O tem slavlju so pisali mnogo več kot o svojih domačih holandskih novih mašah. Mi pa lahko rečemo, da kaj takega danes tudi v domovini ni ob novi maši, vsaj tega ne, da bi toliko zborov in narodnih noš nastopilo.

Z. R.

Škrjanček

**Ko krasno jutro zazori,
danica se poslavlja,
tedaj škrjanček zadrоби
in beli dan pozdravlja.**

**Visoko je zaplaval,
ne vidijo ga več oči,
le pesmica njegova
z višave se glasi.**

**Ko sonca se naužije,
se spet nazaj spusti.
Tako on dan za dnevom
Stvarnika časti.**

J. Potočnik, Belgija

NE ZANIČUJMO črnega kruha

Pet let sem bil star, ko sem se že potikal po gorenjskih gorah in iskal rože planike. Imel sem jih že polno pest, ko zagledam eno izredno lepo in veliko. „To bom pa kar s korenino utrgal, vsadil jo bom v dolini, napravila bo seme in ne bo jih treba več iskati tako visoko v hribih.”

Zvečer sem poiskal najlepši kotichek v vrtnu, skopal jamico, vsadil rožo, jo skrbno zalil in čakal. Vsak dan po večkrat sem jo hodil opazovat in se pogovarjal z njo. Vendar planike to ni zanimalo in je žalostno povelsila glavico. Čez nekaj tednov je zgubila vso lepoto in njeni listi so začeli rumeneti. Razočaran sem jo tolažil: „Kako to, saj imaš tukaj vsega, kar si želiš; imaš sonce, toplejše kot tam zgoraj; v rahlo gnojno zemljo sem te posadil in nobena sapica ne pride do tebe. Kaj ti je vendar še treba?” Rožica je pa naprej bolehala in nisem mogel tega razumeti.

Pred nekaj tedni sem se pogovarjal s skupino Slovencev. Bili so to rojaki iz domovine, preprosti kmečki ljudje. Predstavljal sem si revne, slabotne in bolne ljudi in sem se nemalo začudil, ko se postavijo predme celi korenjaki lepe polti, bistrih oči in mirnega obnašanja. V meni se je nekaj uprlo: „Kako je vendar to, da so ti ljudje, ki nimajo ničesar v izobilju in trpijo najbrž pomanjkanje, sploh zrasli, pa ne samo zrasli; še bolj čvrsti so kot mi, ki imamo vsega v izobilju? Saj mogoče sploh ne vedo, kaj je moderna hrana, o kateri se sedaj toliko govori. Nikdar niso slišali o takozvani „nadhрани”, ki jo nekateri presiti priporočajo: razne vrste kvasa, posebne vrste medu, žitne poganjke, črni sladkor, ojačeno mleko; kaj brigajo te ljudi vitamini, pa naj se imenujejo A, B /12 ali PP. Vprašajte jih, v kateri vrste abecede spada njihova kri, in se vam bodo v obraz zasmeli. Če jim boste razlagali, kakšne kovinske sestavine rabi njihovo telo, ne boste imeli dosti več uspeha. Prav tako se vam bodo požvižgali na vse vaše margarine, salame, paštete, konzerve, ojačene z vitamini in drugimi primeski, in

na vso hrano, kateri je treba velikanske reklame, da se vrine v vaše želodce.

Vsemu temu se lahko kmečki ljudje, ki so obdržali svojo hrano, posmehnejo in bodo vedno imeli prav. Vsej tej moderni znanosti, ki se je rodila iz preobilice, pokažejo osle in jim ne bo treba jemati tablet za prebavo, za spanje, za hujšanje in odvajanje.

Kaj tujci najbolj občudujejo v Jugoslaviji? Govoril sem z mnogimi francoskimi študenti, ki so preživeli tam počitnice. Prva stvar, ki jim ugaja, je preprosto in naravno življenje ljudstva. Omenili so, da gredo tja, dokler je še čas; ko bo vse modernizirano, ne bo imela Jugoslavija zanje nobenega pomena več. Zelo jih mika Makedonija, kjer se ljudi še ni lotila nova mrzlica, kjer imajo ljudje še čas in se lahko v miru pogovarjajo. Kar iščite tukaj koga, ki bi imel čas.

Res je, da so v zadnjih letih ljudje veliko napredovali. Veliko novega so znašli in po novih poteh so hodili, tako da sami niso dobro vedeli, kam gredo. Nazadnje so pa le nekam prišli in ugotovili, da so se vrnili tja, od koder so odšli. Človek bo vedno ostal le človek in ga ne bo 50 let napuha spremenilo v kaj drugega in še najmanj v eno samo kemično formulo. Naj hodi peš, naj se vozi s kolesom, motorjem, letalom, helikopterjem ali z raketo, ostal bo, kar je, pa čeprav ga oblečejo v bombaž, kožuho, svilo, nylon ali polivinil. Prvo je človek, drugo je postransko.

Zakaj bi neki človek služil temu, kar je ustvaril? Kar opazujte velika mesta. Vsi hitijo in se jim mudi, kot bi imeli grižo. Ali ima še kdo čas uživati to, kar je ustvaril? Ali naj tudi izmenja želodec, jetra in črevesje, da bo užival to, kar so mu pripravili?

Čeprav se veliko govori o dobrotah napredka, so vendar bolnišnice prenapolnjene in ljudje še nikdar niso toliko trpeli.

Veliko se razpravlja sedaj o hrani in ker vem, da Slovenci tukaj v tujini nimajo časa ali pa ne morejo pre-

birati člankov v tujem jeziku, bom na kratko razložil, kaj o tem pišejo francoske poljudne revije: „Match”, „Lectures pour tous”, „La vie catholique illustrée”, „Constellation”; iz vseh člankov se razvidi, da je bila domača kmečka hrana še najboljša in bi bil vsak lahko ponosen nanjo.

Kaj je s kruhom? Postal je ves bled in puhel. Sama pena ga je še in kot goba pripraven za brisanje krožnikov pri kosilu. Kar je imel najboljšega, so mu pobrali in vrgli svinjam in kokošim. Ker zahtevajo ljudje vedno svež kruh, ga pečejo peki vsak dan, včasih še po dvakrat. Veliko ga je treba in zato mora biti hitro pečen. Peki so si nabavili močne peči, večkrat na mazut, v katerih pečejo kruh v toploti, ki dostikrat presega 300° C. Olja in maščobe, s katerimi mažejo posode, da se kruh ne prime, postanejo pri tej toploti nevarne za raka. Prav tako ostanki nedogorjenega kuriva padajo na kruh in so prav tako nevarni za raka. V nekaj minutah je kruh pečen in da naraste v tako kratkem času, mu je treba dodati velike količine kemičnega kvasu, ki ne vzhaja ves v sredici, in se nato napenja v želodcu in črevesju. Razen tega manjkajo telesu vse snovi, ki so jih z otrobi odstranili in jih potem nadomeščajo z umetnimi vitamini in mineralnimi snovmi.

Leta 1800 je vsak Francoz pojedel 1 kg črnega kruha. Danes ga ne poje več kot 300 gr na dan. Po zdravniških nasvetih je 12% Francozov opustilo kruh.

Opazili so, da današnji beli kruh ni zadostna hrana, tako da dobite sedaj v mnogih pekarnah črn pšeničen kruh. V Parizu celo nekateri peki kurijo z drvini in delajo kruh sami kot včasih; nekaj moke zamesijo s slano vodo in pustijo čez noč, da se skvasi. Seveda se kruh počasi peče, ampak se jim le izplača, ker ga prodajo dražje in veliko. Torej so le prišli na staro. Vrhu tega so ugotovili, da ta kvas ohrani v kruhu kalcij in pomaga pri prebavi. Ta kruh tudi utrdi živce in pomaga pri zaprtju.

Ali naj še omenim kislo zelje, kislo repo in kislo mleko? Povsod so našli vitamine in snovi, o katerih se ljudem še sanjalo ni in čudno: vsa ta hrana, ki si jo je vsak berač mogel privoščiti, je postala čez

noč zdravilo. Greste na sprehod, utrgate kislico, ki raste ob stezi, in jo pojedete; sami ne veste, koliko vitaminov, rudnin in radioaktivnosti ste s tem zaužili. Potem si nabereite regrata, pa vam kemiki spet naštejejo vsa bogastva, ki se nahajajo v tem zelišču. Prava reč, če se ga drži malo ilovice; nekateri so že v ilovici našli zdravilo. Koliko je korenin in zelišč, ki jih vsi prav dobro poznate in vsaka hrani v sebi zaklad. Pridite do studenca in se napijte sveže vode. Ali naj še opišem, kaj vse ima sveža voda v sebi? Saj bi bilo vsega preveč. Čemu bi se torej bali, ko se vam pa zdravje po vseh krajih sili in ponuja! Le malo dobre volje je treba, posebno pa, če smo v postnem času. Kaj niso dognali, da je post, ki se vsakemu upira, imenitno zdravilo še posebno v pomladanskem času?

T. J.

5. socialni dan Slovencev v Argentini

Tudi letos so se zbrali rojaki na sestanku in tam skušali najti smernice za socialno in gospodarsko delovanje v teh zmedenih časih.

Globok in pomemben govor je tokrat imel g. škof dr. Rožman, ki je zadnje mesece misijonaril med našimi tam doli na argentinskem jugu. Ponovil je besede kardinala Stepinca, da so danes odpovedali vsi sistemi: liberalizem, kapitalizem, nacizem, fašizem in komunizem. Ostal je samo pravi Kristusov nauk in zdi se, da so ljudje danes bolj pripravljeni, da ga sprejmejo, kot so bili prej. — Dr. Ign. Lenček je pokazal odnos med gospodarstvom in moralno. Gospodarstvo ima svoje zakone, toda tudi zanj veljajo božji zakoni, ki jih mora držati, sicer je človeku in družbi konec koncev le v škodo. — Kako gleda kristjan na delo, o tem je govoril Avgust Horvat. — Dr. Savelli, ki je sicer pevski dirigent, je predaval o tem, kaj storiti, da bi v modernih obratih bili delavci med seboj bolj človeški.

Sm. R.

Cvete dekletu rožmarin . . .

Cvete dekletu rožmarin,
oj rožmarin zelen,
ne našel bi v deželah treh
fant goršega noben.
Oj cvéti, cvéti, rožmarin,
in déhti skozi vas!

Pod okno pride fantič zal:
Zdaj moram v boj krvav,
daj rožmarina lepega
še šopek mi v pozdrav;
ko puške bodo pokale,
na te mi bo spomin.

In dekle v oknu skloni se,
vršič utrga mlad,
pa solzna vsa ga fantiču
pripne za gumbič zlat.
„Na, rožmarinček, fantič moj,
ker ljubim te srčno.”

Pa slanica mrzla pala je
na širno, širno plan

in zjutraj bil je rožmarin
na oknu ves požgan.
Oj jokaj, jokaj, dekle ti!
Oj zbogom, rožmarin.

Ko bil je rožmarin požgan,
zadele krogle tri
v srce so fanta in vršič
mu pal je v črno kri.
Oj sijaj, zlato sonce ti,
na mrtvi rožmarin!

Narodna, ki jo je pel „Zvon” v Heerlenu ob no-
vi maši.

Moja domovina

Vsa svetla si kot zrak v blešččem polet-
nem soncu. In čeprav majhna, si vendar ve-
lika, saj ti morje odpira meje v brez-
stranstvo.

Kraški teran je tvoje zdravilo, vino
Goriških Brd pa sladko mamilo.

Belina belokranjskih loz in zida-
nic med vinogradi je odsev beline spranih
platenih oblek Belokranjcev.

Mehka, valovita Dolenjska z domo-
vi naših prvih učiteljev besede je zemlja,
kamor ne hodimo na izlete, ampak domov.

Visoke gore in jezera so zrcalo lepih duš.
Gorenjcem prožijo ponosni korak, da
tujem radostni in pogumni odpirajo vra-
ta v podnožje Triglava.

Na štajerskem je doma veselje in
vino, vino in veselje. V gozdovih se senči-
mo, v vinogradih vriskamo.

Pogled nas vabi še dalje naprej v Pa-
nonsko nižino — ravnino, ki ji ni konca.
Topoli so kot svetilniki ob ravnih cestah.

In ko mislim na Koroško, se pri-
krade v srce tiha melanholija. Tako mi je,
kot bi stisnil k sebi otroka, ki je najbolj
nebogljn, morda reven in zavržen, a zato
srcu najbližji in najdražji.

Še bliže je Benečija. A komaj upam
priti tja v vas, ker se mi zdi, da me več ne
pozna. V trenutku pa obstanem ob pojoči
besedi in toplem čustvu:

Živa pisanost polj in travnikov, gozdov in
vinogradov, gorá in jezer, morja in skall!

„Na planine
žene me
srce . . .“

TAMAR
v Julijskih
Alpah

Zravnane, visoke postave mož in fantov,
rdeča dekliška lica in njih plave oči, skrbne
roke naših očetov in neizmerna ljubezen
naših mater . . .

*

Vesel sem tvojih rudnih zakladov pre-
moga. In živega srebra. Pa svinca in nafte.
Sadnemu drevju se upogibajo veje pod te-
žo zrelih sadov, ponujajo se smokve in
grozdje. V velikih gozdovih čakajo sekire
stoletni hrasti in bukve in smreke.

Ribe: tuni, sardele, kljeni . . . čakajo ribi-
čevih mrež in potem trg in dom.

Vsa zemlja pa je kot železniško križišče
tirov od severa na jug, od vzhoda na zapad.
Lepo in koristno je biti postajni načelnik
drvečih mednarodnih vlakov.

Drava nosi splave in obala čaka natovor-
jenih ladij, če si moder mornar.

*

Še večje bogastvo pa je znoj naših oč-
tov, ki stoletja napaja zemljo in jo rahlja.
Bogastvo je kri, ki so jo vsrkala polja tedaj,
ko so jih branili njih sinovi.

Domovina je vsaka stran v knjigi naše
preteklosti.

Je krščansko izročilo naših dedov, je Be-
seda in pesem . . .

Svetlo nebo, plavo morje, rdeča zarja —
to je lepota in barvitost v naši narodni za-
stavi.

Kot so zrasle ostre in bodičaste rože na
Krasu v pomanjkanju in skromnosti, tako

je v pomanjkanju dozorela tvoja odpornost,
domovina!

Stisnjeni smo med velikane. Bijejo se za
našo zemljo, njeno bogastvo in njeno lepo-
to. Tisoč in petsto let. Neštetokrat so nam
zvezali roke, nam zamašili usta, nas podrli
na tla kot zločinca. A vedno smo spet vsta-
li. Že smo brez verig na rokah, že smo zravn-
nali hrbet, že smo usmerili korak sami svet-
li zarji nasproti.

Moja Slovenija, bodi tisočkrat blagoslov-
ljena! Ukleni me v svoje roke. Naj bom
tvoj in naj tvoj ostanem, pa naj me vrtinec
neurejenega sveta zanese tudi za deveto
goro!

Tvoj sem in tvoj ostanem!

Jože Peterlin („ViD“)

Po domačih krajih

Nenadoma se je po obilnem deževju in hudem grmenju 5. maja pojavil hud sneg. V Ljubljani kaj takega ni bilo že od leta 1899., v Mariboru pa od l. 1932. Po vsej Sloveniji (v Novem mestu 19 cm) je ta sneg napravil veliko škode: polomljeno drevje, vrtovi uničeni, telefonska žica pretrgana. — V Ajdovščini je bil velik letalski miting. — Na severni strani Ojstrice sta se ponesrečila dva mlada alpinista, študenta iz Ljubljane. Zajel ju je hud snežen metež in jima vzel življenje. — V predoru med Avčami in Sv. Lucijo je iztirilo 14 tovornih vagonov.

V Jugoslaviji so prišli v promet novi bankovci po 5000, 1000, 500 in 10 dinarjev ter kovanci po 50, 20 in 10 dinarjev. Stari ostanejo še v veljavi. — V rudniku Sečovlje v slovenski Istri je pri nedavnem deževju voda zalila rove. — Konec aprila so v Ljubljani odprli novo polikliniko, ki so jo gradili od 1948. leta naprej.

Gradili bodo kanal med Lendavo in Muro. — Umrli je slikar Fran Tratnik. — Iz nekdanjih kasarn so naredili v Idriji umobolnico in jo sedaj izročili prometu. — V Solkanu je obhajal zlato mašo 80-letni škof Josip Srebrnič z otoka Krka. — Avtomobil „Fiat 600“ stane v Sloveniji 795.000 dinarjev.

Med našimi izseljenci

AVSTRIJA

Asten. — V začetku aprila je vladalo tu v taborišču posebno razpoloženje med slov. in hrvaškimi izseljenci: imeli smo misijon, dneve duhovne obnove. Za nas Slovence je bilo posebno veselje, da smo imeli tokrat med nami poleg 4 hrvaških tudi slovenskega duhovnika. Č. g. Ferdinand Kolednik se je oglasil pri nas, ki naš je tu stotine in stotine. Željno smo poslušali božjo besedo v mislih, da nas čakajo po svetu težkoče in zapreke, ki jih moremo samo s čvrsto vero v Boga premostiti. Bila je tudi priložnost vse dni, da prejmemo svete zakramente za Veliko noč.

V nedeljo je bila posebna maša za Slovence. Cerkev je bila nabito polna. Vsi smo hoteli prisostvovati, ker Bog ve, kdaj bomo spet imeli priložnost poslušati slovensko službo božjo. Skoraj tisoč nas je bilo pri sv. obhajilu! Po maši je g. kanonik blagoslovil 70 navzočih, ki odhajajo čez morje ali v Kanado ali v Avstralijo. Z ganljivimi besedami nam je govoril on, ki je prepotoval že skoraj ves svet in nam je povedal dragocene nasvete. Dvignil nam je duha: slovenska dežela je majhna nasproti širnim

drugim pokrajinam. Slovenska pridnost, poštenost in vernost je pa nekaj velikega in smo nanjo lahko povsod ponosni!

BELGIJA

CHARLEROI-MONS

Na *prireditve* 19. maja se lepo pripravljamo in so napovedali svojo udeležbo tudi rojaki iz Limburga in Monsa.

V Estinnes-au-Val je odšla — kmalu za svojim možem — k Bogu po plačilo dobra krščanska žena in mati Marija *Gorjup*, roj. Bavdaž l. 1899. v Ročinju ob Soči. Pokopana je bila na Veliko soboto. S. Marici, ki deluje v Franciji, in ostalim trem otrokom izrekamo sožalje.

Poročila se je v Courcelles Anka Školč s Charles Martin. Srečno!

V zadnji številki „Naše luči“ naj se glasi ime pod sliko pravilno: † *Tomaž Gnezda*.

Gospod škof se bo oglasil tudi pri nas in nas obiskal v Charleroi in v Quaregnon-Lourdes. Podrobnosti bodo rojakom o tem *obisku* posebej sporočene. To bo najyečji povojni doživljaj med našimi tukajšnjimi izseljenci.

Od novega leta sem so odšli v Kanado

iz okolice Monsa: Jože Rejc z družino, Jože Štefančič z družino, Franc Počkaj in Stanislav Grd. Karel Lenkič se je podal v Avstralijo.

LIEGE — LIMBURG

Imeli smo krasno **Veliko noč**. Obhajali smo jo po slovensko: blagoslov jedil, Vstajenje s procesijo. Pevci v Eisdeni, Waterscheju in Seraingu so se lepo potrudili, da je ubrano odmevala pesem Gospodovega zmagoslavja. Hvala jim!

Lepa skupina Slovencev se v Eisdeni ob mraku redno zbira k **majniškim šmarnicam**. Tudi mladina prihaja. Iskreno čestitamo!

Drugo nedeljo v maju je Društvo sv. Barbare v Eisdeni nastopilo z **lepo prireditvijo**. Na programu je bila trodejan-ka »Na Visokem«, deklamacije in petje otročičev v počastitev naših mater ter petje narodnih pesmi.

Ni potrebno naglašati, da so prireditelji, posebno režiser in pevovodja vložili mnogo truda v pripravo tega družabnega večera. Doživeli so lepo zadoščenje v tem, ker so rojaki kljub neugodnemu vremenu do zadnjega koticčka napolnili dvorano. Posebno lepo so se skazali rojaki iz Waterscheja in okolice.

Tako lepo obiskane prireditve so najlepša pobuda za nove, še lepše.

Prihodnja prireditev bo v organizaciji društva »Slavček« iz Waterscheja, Winterslaga in Zwartberga 16. junija ob pol 5. uri popoldne V GENKU, »BREUGHEL« ZAAL (takoj ob vhodu v mesto).

Na programu je poznana veseloigra **»Matiček se ženi«**, narodne pesmi in prosta zabava.

Vljudno vabljeni rojaki iz vse Belgije!

POROKE: Že pred časom se je v Eisdeni poročila gdč. Margareta Šnurer z g. Kazimirom Šimnjakom. G. Janko Ledinek iz Eisdena je v začetku maja popeljal pred oltar gdč. Magdo Kodehovo.

Obema mladima paroma prav iskreno čestitamo!

NAŠI BOLNIKI: G. Pejovnik Alojzij, starejši, še vedno zelo trpi zaradi noge. Nekaj časa je bil v bolnici v Hasseltu. G. No-

vak Jan iz Zwartberga je dobro prestal operacijo na kolenu. Ga. Pejovnik (mlajša) je bila operirana v Genku. G. Emil Rupnik je bil v Liège-u operiran na želodcu. Gg. Kelc in Delajšjava sta iskala zdravniške nege na kliniki v Waterscheju.

Vsem bolnikom pošiljamo posebne pozdrave!

FRANCIJA

Pariz

S prvo nedeljo junija bomo začeli s sveto mašo, ki je odslej vsako nedeljo ob petih popoldne) v kapeli 35 rue de Sèvres, Paris 60 (métro SEVRES-BABYLONE ali tudi Saint Placide).

Torej: pazite na številko 35 rue de Sèvres, ker imajo istočasno na številki 33 sveto mašo Nemci. Za slovensko sveto mašo je vhod v jezuitski hiši *poleg cerkve Eglise des Etrangers*, kjer je treba vprašati za **CHAPELLE MONTCHEUIL** (Montšej).

*

OBISK PREVZV. ŠKOFA DR. GREGORJA ROŽMANA V PARIZU

Škof dr. Gregorij Rožman bo imel v Parizu sveto mašo in pridigo za Slovence na binkoštno nedeljo ob petih popoldne, v kapeli 35 rue de Sèvres.

Prevzvišeni bo istotam na razpolago vsem, ki bi želeli govoriti z njim, na binkoštno nedeljo ob treh dalje. Kdor bi sicer želel govoriti z njim, naj se obrne na direktorja Misije g. Čretnika.

Za edinstveno priliko, ko bomo imeli enega največjih slovenskih vladik med sabo, naj si vsak Slovenec v Parizu in bližnji ter daljnji okolici šteje v čast, da pride k naši slovesnosti.

*

Na binkoštni ponedeljek bo v kapeli Sester vernih duš (Auxiliatrices du Purgatoire), 16 rue St. Jean Baptiste de la Salle Paris 60 (métro Vaneau ali Montparnasse) ob osmih zjutraj prevzvišeni dr. Rožman imel sveto mašo in pridigo za slovenske sestre iz vseh redov. K tej sveti maši so vabljene tudi dekleta in žene iz Pariza in okolice.

V soboto 11. maja se je poročila v Parizu gdč. Laki Frančiška iz Velike Polane. Pred oltar je stopila z g. Tardieu Rogerjem. Obilo sreče!

Imeli smo tudi nekaj drugih porok, o čemer pa drugič, da ne povemo vsega danes. Že sedaj pa vsem želimo vse najlepše na novi poti!

*

V sredo 3. aprila je umrl v pariški bolnici slovenski rojak **Lubič Franc**, rojen 24. 9. 1901 v Škocijanu na Dolenjskem. Pokojni je bil v Franciji od leta 1924 ter je delal v Loiretu (St. Benoit-sur-Loire). Svojo težko bolezen je voljno prenašal. Pogrebno mašo in obrede je ob lepi udeležbi Lubičevih prijateljev opravil v Parizu v soboto 6. aprila g. Cretnik, ki je tudi stal ob strani pokojniku zadnje dni ter mu tako napravil veselje, da je po dolgih letih zopet srečal slovenskega duhovnika. Truplo je bilo na željo njegovega gospodarja pokopano v Loiretu, kjer je Lubič delal in kjer čaka vstajenja.

*

Pri tvrdki za gramofonske plošče **DECCA** je pariški Slovenec g. Emil **DAVOR** izdal krasno ploščo „La Yougoslavie en chanson“. Med drugimi so slovenske narodne pesmi: Gor čez izaro, Pojmo na štajersko, Moj očka ima konjička dva. Vsi prijatelji lepe domače pesmi bodo z veseljem segli po tej plošči (DECCA, številka plošče: 450.669).

Pod Luxemburgom

TUCQUEGNIEUX. — Z veseljem pričakujemo našega škofa prevzv. gospoda dr. Rožmana. Ko bo prišel, se bomo Slovenci iz vse Francije zbrali v Habsterdicku pri Merlebachu, kjer so naše »Brezje«. Dan romanja in vse druge podrobnosti bo vsak zvedel o pravem času.

Druga novica je pa ta, da je znani in priljubljeni ameriški Slovenec g. **Močilnikar Cvetko** začel prodajati v Jarny bencin. Poznanstvo in njegova prirojena prijaznost sta mu pripomogla, da je že prvi dan prodal skoro tisoč litrov. Želimo mu mnogo sreče tako pri prodaji bencina kakor pri vzgoji njegovih dvojčkov, ki se mu kar lepo razvijata.

Ob nemški meji

Rojaki v Moselle bomo sprejeli prevzv. dr. Gregorija Rožmana ob priliki našega romanja v **HABSTERDICKU** v nedeljo 30. junija.

Spored bo naslednji:

Spovedovanje od devete ure dalje (spovedoval bo tudi prevzvišeni g. škof).

OB 10. URI bomo slovesno sprejeli škofa pred kapelo, nato škofova maša s pridigo pri Marijinem oltarju (pri sveti maši poje slovenski cerkveni zbor „Slomšek“ iz Merlebacha).

Nato tiha sveta maša z ljudskim petjem, ki ga bodo vodile pevke iz Habsterdicka.

OD 12. DO 3. URE odmor.

OB 3. URI POPOLDNE: Pridiga, pete litanije Matere božje ter blagoslov.

Zberimo se v čim večjem številu, da bomo skupaj s slovenskim vladiko počastili Brezjansko Kraljico in njenega Sina.

PODROBNEJŠA NAVODILA kot tudi sporočilo o drugih obiskih boste dobili pri svojem župniku g. Stanku in v domačih časopisih.

*

Iz pisarne Katoliške misije v Merlebachu:

Življenje teče svojo pot: eni se na novo vključujejo v ta tok, drugi pa izstopajo in nas zapuščajo za vedno na tem svetu.

Naša župnija v Merlebachu se je v tem mesecu pomnožila za novega člana, po drugi strani pa je izgubila dva.

V nedeljo, 5. maja smo v župni cerkvi v Freymingu *krstili* na ime Paskval sinčka družine Zins. Mati je iz ugledne slovenske družine Šinkovec, sestra našega pevovodje g. Emila Šinkovca.

Staršem in vsem sorodnikom ob tej priliki čestitamo in iz srca želimo ter Boga prosimo, da bi mali Paskval zrastel v velikega in da bi bil vedno v veselje in ponos družini!

Žalost slovesa za vedno pa smo doživeli dvakrat:

V Cité Jeanne d' Arc nas je v noči od velikega ponedeljka na veliki torek nenadoma zapustil g. *Simac Albert*. Umril je mnogo prerano kot žrtev svojega težkega poklica. Delal je v rudniku v Sainte Fontaine (zraven Merlebacha) že precej let. Na veliki ponedeljek je pri razstreljevanju v jami dobil v sebe preveč strupenega plina. Ker je

bil močne narave, je še prišel domov in ni slutil, da je to zadnja vrnitev. Ponoči je v spanju preminul.

Rajni je bil rojen leta 1925. v L' Hôpital, tukaj blizu. V rudniku je delal med vojno v Pas-de-Calais, potem pa tukaj.

Tragično je še bolj to, da so v isti hiši v teku 16 mesecv umrli trije: 17. decembra 1955. je namreč nenadoma preminul oče pokojnega Alberta Mihael Šimac v starosti 54 let, letos, 20. januarja pa njegov leto in pol stari sinček Albert.

3. maja letos pa je v bolnici na Hochwaldu preminul drug Jugoslovan, g. *Dušan Maravić*, doma iz Dolnje Drežnice, srez Ogulin, v Hrvatski Liki. Bil je star komaj 50 let, pa ga je dolgotrajna in težka bolezen strla in spravila v prerani grob. Zapušča go. Marijo, Slovenko iz Prekmurja, in dva sinova, Jura in Nikolaja.

Vsi rajni naj počivajo v miru! Družinam pa naše iskreno sožalje!

Bolnikov imamo, hvala Bogu, trenutno malo. In tisti, ki so po bolnicah, niso za dolga časa. Bolje je tako, ker zdravje je velik zaklad in dar božji. Ne vemo pa še, kaj bo novega do takrat, ko boste tele vrstice brali.

*

Glede *romanja v Lourdes* se še ni nič več novega zvedelo kakor, kar je bilo povedano v prejšnji številki. Ko bomo več zvedeli, bomo že obvestili po kolonijah. Na vsak način pa naj že vsak, ki misli iti, na to resno računa.

Gospod župnik msgr. Stanko Grims je na zasluženem oddihu. Želimo mu, da bi se res dobro oddahnil in odpočil od trdega in neprestanega dela med nami. Če kdo, si on po tolikih letih truda res zasluži malo oddiha. Samo le kratek bo, saj v začetku junija se že mora vrniti. Daj Bog, da bi se čvrst in zdrav čimprej vrnil med nas!

NEMČIJA

MOERS - MEERBEK. — Naš slovenski živelj se vedno bolj krči. Zopet imamo dva žalostna slučaja prenagle smrti. Pred mesecem je umrl o starosti 66 let *Franc Kurnik*, doma iz Trbovelj. Bolehal je na jetrnem raku. 2 leti je obiskoval še svoje sorodnike v domovini; ko je pa lansko leto prišel na-

zaj, je moral v posteljo. Na enaki bolezniju mu je umrl tudi brat v domovini lansko leto.

V 61. letu starosti je preminul *Jože Breznikar*, doma iz Vač pri Litiji. Bolehal je že dalj časa na bronhitisu. — Bog jima daj večni mir!

Imamo pa tudi vesele novice. Naš rojak *Umek Hans*, doma iz Tržiča na Dolenjskem, njegova mati pa iz Malih Poljan pri Šmarjeti, si je pred kratkim dozidal novo moderno trgovino na samopostrežbo. Mati, sestre in brat so skupno zložili in imajo danes kar dve trgovini, v katerih dobiš vse, kar ti srce poželi. Priporočamo in se držimo ljudskega reka: Rojaki svoji k svojim!

Z. L.

NIZOZEMSKA

Naša največja slovesnost zadnjih let — *slovenska nova maša* — je končana. O poteku slovesnosti poročamo na drugem mestu. Mi se moramo na tem mestu posebno zahvaliti rojakom iz Eysdena v Belgiji, ki so prišli na slovesnost s svojim dušnim pastirjem č. g. Zakljem Vinkom, pevskim zborom pod vodstvom g. Š. Roglja, številnimi narodnimi nošami in društveno zastavo! *Bog vam plačaj vso vašo požrtvovalnost!*

Nič manjša zahvala velja čč. gg. Tensundernu iz Recklinghausena (Nemčija) in F. Lodetu iz Essena; slednji je pripeljal s seboj tudi delegacijo Slovencev; škoda, da niso mogli počakati do konca, da bi se v naši družbi še pozabavali!

Skozi maj imamo oz. smo imeli po kolonijah *slovenske šmarnice*, katere smo zaključili s slovesnimi litanijami na Lindenheuvelnu, kjer smo priredili tudi lep *materinski dan*. O poteku slovesnosti pa drugič.

*

Dne 7. maja je dočakala č. m. *Justina*, uršulinka iz Weerta, svojo 60-letnico življenja. Prvo nedeljo v maju (5.) je odpeljal avtobus okoli 35 fantov in deklet (Dekliški krožek v narodnih nošah in pevce „Zvona“) v Weert. Najprej smo imeli v samostanski cerkvi slovenske pete litanije M. b. in po litanijah kratek koncert v šolski dvorani. Sestro smo močno presenetili in razveselili, pa *saj je to tudi zaslužila!* (Beri na koncu članka objavljeno njeno pismo!)

Isti teden je umrla — po 2-mesečni ločitvi od pokojnega moža — *Marija Sajovic* iz Schinvelda. Gospod, daj ji večno luč!

11. maja pa je slov. duhovnik blagoslovil *zvezo*, ki sta jo pred Bogom sklenila predsednik Društva sv. Barbare iz Lindenheuevna *Tone Kropivšek* in tajnica Dekliškega krožka, *Štefi Železnik*. Častno stražo pri izhodu so držali v narodnih nošah oblečeni pevci „Zvona“, katerega dolgoletna zvesta pevka je bila nevesta, in *Dekliški krožek*. Bog jima daj svoj blagoslov in srečo, kakor jima tudi vsi rojaki isto želimo!

Društvo sv. Barbare v Hoensbroek-u je dne 5. maja obnovilo svoj odbor društva. Izvolili so stari odbor z željo, da bi še naprej tako zvesto in nesebično vodil društvo. Predsednik je: Vodeb Franc; tajnik: Britovšek Leopold st., podpredsednik: Klander in blagajnik: Edi Markon.

Enako so tudi pevci „Zvona“ obnovili svoj odbor; ostalo je pri starem: predsednik: A. Robek st., tajnik: Gril F. st., blagajnik: Garaj Rudi. Za notni arhiv bosta skrbeli: Rezi Kozole in Tini Strman. — Istočasno je sklenil novoizvoljeni stari odbor, da bo 8., 9. in 10. junija *izlet v Nemčijo*: 8. junija zvečer ob 8. bodo priredili pevci in plesalci „Zvona“ koncert v *Essen-Bergeborbecku*. Drugi dan — na Binkošti — pa slovensko sveto mašo v *Recklinghausenu* ali pa v *Hambornu*; o tem bodo še posebej sporočili rojakom v Nemčiji. *Na svidenje torej!*

Obisk prevzvišenega g. škofa dr. *Rožmana* pričakujemo za dan našega romanja v Heerlenu, ki bo letos 14. julija. O vsem tem bo poročalo bolj obširno priloženo „OZNA-NILO“.

*

Nekaj se govori okoli, da nas bodo dne 22. junija (ali pa že 15. ali 16.) obiskali člani *Radia Ljubljane*. Ker se za organizacijo prireditve niso obrnili na pravi naslov, zato o tem ne moremo kaj bolj točnega poročati. Škoda, da *Izseljeniška matica* naših društev ne pozna in prizna in da zaradi tega trpi slovenska stvar v tujini. Ali ne bi bilo bolj pametno, da bi vsaj ob takih prireditvah pustili ob strani razne politične motive?! *Bog daj, da bi v bodoče vse vodilne gospe srečala pamet!*

Skupni „*Slovenija Transport*“ bo letos odpeljal v domovino dne 8. avgusta in iz domovine dne 30. avgusta. Vožnja bo stala okoli 78 DM. Vodji transporta iz Nizozemske sta gg. Krašovec in Anderluh, iz Belgije pa Š. Rogelj. Rojaki se lahko prijavijo pri zgoraj omenjenih voditeljih ali pa pri *Slovenski osrednji pisarni* na *Versliënboschu* — Heerlerheide ob uradnih urah (torek zvečer, soboto popoldan). Po 15. juliju prijav ne bo več mogoče sprejemati. Če se želi kdo vrniti pred omenjenim skupnim odhodom, mora zbrati 25 rojakov in tako se lahko z isto karto — brez doplačila — vrnejo zopet nazaj.

Ave, ave Marija!

Ljubljani „Dekliški krožek“, dragi „Zvon“!

Da Vam je danes dano prislunhiti mojemu srcu! Še večje bi bilo Vaše presenečenje in začudenje, kakor pa je bilo moje včeraj. V meni vse poje in vriska, zveni in doni — močnejše kot Vaši spevi sinoči; v meni vse moli, v meni vse — ljubi...

...Zvezda se je utrnila na nevidnem nebu moje notranjosti in začutila sem po dolgih dolgih letih pregnanstva in tujine tisto očarujoče, tisto osrečujoče in blažeče, tisto, čemur se pravi — domovina.

Prinesli ste mi košček naše slovenske domovine, pričarali v spomin dneve mladosti, ubrali nove akorde ljubezni. Sestre in bratje, niste več sami — jaz ne več osamljena. Sladka vez bratstva nas druži... Zato sem danes kot prerrojena. Vi tega mogoče ne pojmite, saj Vaša pesem dan na dan zveni po Limburgu. Zame se je oglasila po 16 dolgih tužnih letih...

Vaš nepričakovani obisk je bil — milost zame. Hvaležna sem Vam iz vse duše, hvaležna vsem in vsakemu posebej, hvaležna za vsako posamezno pesem, za vsako pripršnjo v kapeli, za vsak prijazen smehljaj; hvaležna za dragoceni knjižni dar, žarečih nageljnov šop in dehteči rožmarinov vršič. Vsadila ga bom — mogoče bo rastel in zelenel tudi v holandski zemlji.

Hvaležna sem še posebno Vašemu duhovnemu voditelju, ki je kot dobri pastir zaskrbljen tudi za oddaljeno svojo ovčico in ki je tako čudovito pričaral novega sonca in luči v moje srce.

Ponosna sem na Vas vse! Tukajšnje sestre in gosjenke so polne občudovanja, priznanja in navdušenja tako za petje kakor za narodne noše. Posebno

ne morejo razumeti ljubezni, da ste prišli tako daleč, samo — da bi eno srce presenetili in razveselili. Litanije in petje v kapeli je bilo vsemu zavodu več kot glasna pridiga. Zahvaljeni torej, tisoč in tisočkrat!

Sestra v Weertu je Vaša in ostane Vaša. Delala in molila bo za Vas, dokler ji ne bo omahnila roka in zastalo srce, delala in molila za ohranitev najdražjih svetinj: **Boga, vere, domovine**. Potrpite pa z njo, ker je navaden smrtnik in ne more vsega, kar bi rada.

Vam, moja ljubljena dekleta, še posebna zahvala

Materina slika

V vasi sta živela oče in mati. Imela sta edinega sinčka Stojana. Ker je bil dober in bistre glave, sta sklenila, da ga pošljeta v mestne šole.

Pride dan, ko je Stojan moral zapustiti domačo vas in svoje drage starše. Mati jokajoč objame Stojana. Potem mu izroči svojo sliko, rekoč: „Vzemi, Stojanček; to je moja slika. Dam ti jo v spomin!”

Stojan je obesil materino sliko nad zglavje svoje postelje. Vselej, ko ga je obhajala kaka skušnjava, je pogledal materino sliko in zdelo se mu je, kakor bi ga mati svarila... Tako je rasel in postal dober.

Le b a n .

Oče uči Cicibana čitati

CITA, ČITA CICIBAN,

ČITA, ČITA DAN NA DAN.

NA DREVESU POJE PTIČ,

CICIBAN NE ČUJE NIČ.

RAD SE CICIBAN UČI,

TO OČETA VESELI.

O. Zupančič

in čast za prekrasne avbe! Naj Vam ne bo žal dela in časa! V avbah posedujete nekaj, kar ima stalno vrednost. Kaj, če bi si ostale, ki še nimajo avb, omislile zavijačke? Za pestrost vzorcev bom že jaz poskrbela.

Lepše pesmi, kot je naša — nima svet, in boljših src, kot so slovenska — nil

Iskreno pozdravljam in molim v sestriški ljubezni za Vas vse, vse...

Vaša sestra Justina, O. S. U.

Weert, 6. maja 1957

Zrele in vesele

Pripoveduje Tobija Bratko

16.

Pruski kralj Friderik II. je prišel s svojim bratom Henrikom v neki šlezijijski samostan na obisk. Samostanski prior je bil tega vesel in prosil kralja, naj bo samostanu vedno naklonjen in naj dovoli spet sprejemati novince. Kralj je to rad dovolil, rekel pa je, da bo prva novinca on sam poslal. Bratu je po francosko pošepetal na uho: „Dva vola jim pošljem.” Prior je francosko razumel in hitro odgovoril: „Mi se vašemu veličanstvu za to najtopleje zahvaljujemo in bomo v znak hvalečnosti dali novincema, ki ju bo poslalo, imeni Friderik in Henrik.”

17.

Tepanjčani so imeli vsako leto o svetem Mihaelu semenj. Bil je tako imeniten, da so od daleč naokoli prihajali berači in cigani, kupcev pa se je vsakikrat zbralo nič koliko.

Pa so dejali Butalci: „Mi tudi!” in niso odnehali, dokler jim ni gosposka takisto dovolila semnja. In so se zmenili, da mora vsaktera hiša v Butalah kaj prignati na semenj, da se bodo Butale postavile pred svetom in bodo Tepanjčani ponižani.

Pa se je zgodilo, da je prišel na butalski semenj radoveden Tepanjčan in je baral Butalca: „Oče, koliko pa cenite to svojo kravo?” Mu odgovori Butalec: „Tole kravo? Ta krava ni naprodaj. Ta krava je le za semenj. Naprodaj imam tisto, ki sem jo pustil domal!”

Jud je umrl in nekaj trenutkov za tem se je že prepiral pred nebeškimi vrati s svetim Petrom. „Nemogoče, nemogoče,” je odkimaval nebeški vratar. „Toliko lumparij si nagodel v svojem čifutskem življenju, pa hočeš nazadnje zato, ker si dal nekoč en dinar miloščine, priti v nebesa.”

„Mi je žal, svetnik božji,” je hitel Jud, „a mimo svetega pisma ne moreš iti. Tam piše, da dobi nebeški raj že vsak, ki da vbočajme kozarec vode. Jaz sem dal en dinar, kar je veliko več vredno kot kozarec vode.”

Sveti Peter je trdil svoje, Jud pa spet svoje in nista se mogla zediniti. Pa pride mimo sam nebeški Gospodar. Sv. Peter mu pove, da hoče ta Jud za en dinar v nebesa, potem ko je vse življenje čifutaril. „Kaj naj naredim?” nazadnje vpraša vratar. „Vrni mu dinar in naj izgine od tod,” se je začula razsodba.

Za kratek čas

Draga nesreča. — „Nimam sreče! Davi, ko je moja žena stopila z avtobusa, je nesrečno stopila in padla. Dvignili so jo in jo prenesli v bližnjo trgovino. In vse to me je stalo 3000 frankov!” — „Kako je to mogoče?” — „Kako? Ti trapci so jo zanesli v modno trgovino...”

Sluga. — Gospa grofica: „Čujte, Jožef. Kar dar snemate slike, bi lahko položili časopis na stol in potem stopili nanj.” — Jožef: „Ni potreba, gospa grofica, saj sem zadosti velik.”

Med prijatelji. — „Končno te vendarle spet vidim. Povej mi, zakaj si se pravzaprav oženil?” — „Veš, dragi prijatelj, že davno sem se naveličal življenja.”

V kasarni nekje v Italiji. — Kaporal uči krkuta: „Kako se spozna šarže?” „Ne vem, gospod kaporal.” — „Po trakovih!” — „Po kakšnih trakovih?” — „I, no, po špagetih na rami.” — „Da, gospod kaporal.” — „Poslušaj! Tisti, ki ima en špageti, je podporočnik. Dva špageta: poročnik. Tri špagete: kapetan. En rezanec in en špaget: major. En rezanec in dva špageta: podpolkovnik. En rezanec in trije špageti: Polkovnik. Ra-

zumeš?” — „Razumem, gospod kaporal!”

Nekaj dni nato pride v kasarno general. Vse pregleda in ustavi tudi tega vojaka. Vpraša ga: „Kdo sem jaz?” Rekrut ga pogleda in vidi vrsto trakov vse prepletenih in hitro odgovori: „Gospod, vi ste direktor tovarne makaronov.”

Veseli dogodki

(Kako je znala moja stara mama „klanfati” pravljice)

Otroci smo nagajali, da je bilo veselje in, da je bilo nagajanje popolnejše, nam je prišel še sosédov drobiž na pomoč. Uboga stara mama si je belila glavo, kako bi nas ukrotila. Rekla je, da nam bo povedala lepo pravljico, če bomo pridni. O, to pa to, pravljico smo imeli vedno radi. Utihnili smo in sedli kar po tleh. Petinsedemdesetletna je vzela malo klopco, položila na njo svoje stare kosti, nas veselo pogledala, ker smo tako hitro utihnili, odprla brezozoba usta ter začela:

„Ambot” — vedno je začela z ‚ambot’, kar pomeni ‚en pot’ ali ‚nekoč’ — „je živela na svetu deklica, ki ni imela ne staršev ne bratov ne sester in sploh nikogar na svetu, ker so bili vsi pomrli, predno je prišla na svet. In ker ni imela nikogar, je bila sama, čisto sama.

Nekega lepega dne, ko je sijalo sonce in ni bilo dežja, se je deklica odpravila v hosto nabirat rože in jagode. Ko je utrgala in pojedla deseto jagodo, je naenkrat nehal padati dež.”

„Saj ni bilo dežja, ampak sonce je sijalo, tako ste prej rekli,” smo zavpili vsi hkratu.

„Vi ste še majhni in nič ne veste. V taki hosti, kamor je šla deklica, vedno pada dež,” nam je pojasnila starka in se zadovoljno nasmejala, da se je tako lepo izmuznila, in je nadaljevala: „Ko je torej pojedla deseto jagodo, je nehal padati dež in zagrnelo je z jasnega, kakor bi ustrelilo tristo kanonov hkrati.

„Kaj pa je kanon?” je hotel vedeti Andrejček. — „Tiho bodi in pusti staro mamo, naj pripoveduje dalje!” smo se jezili drugi.

Ona je pa brž pograbila to priliko in začela razlagati, kaj je kanon.

„Puško poznate vsi,” je rekla. In zopet je zažvrgolel Andrejček in jel praviti, kako mu je botra kupila veliko puško, s katero bi bil zadnjič ustrelil kar tri vrabce naenkrat, če mu ne bi bili ušli. Rekli smo mu, naj bo tiho. Mama pa je nadaljevala z razlago kanona:

„Kaj je puška, torej veste. Puško nosijo vojaki. Kanon je pa taka puška, katero vozijo konji, ki imajo črno grivo in kosmat rep. Čim več je konjev, tem večji je kanon.”

Tako smo bili končno natanko poučeni, kakšna puška je kanon in pravljica je tekla naprej.

„Kje sem že nehala?” je vprašala.

„Tam, kjer je deklica pojedla deseto jagodo in je strašno zagrmelo,” je odgovoril Janezek.

„Aha, je že res!” je povzela besedo babica in se izmišljevala naprej. „Ko je strašno zagrmelo in se potem še zabliskalo, je naenkrat stal pred deklico velik kosmat mož. Punčka se je ustrašila in padla v nezavest. Ko se je zbudila, je ležala v zlati postelji v krasni sobi in poleg nje je sedel kosmati mož. — ‚Nikar se ne boji!’ je dejal, ‚nič hudega ti ne bom storil. Srečna boš in dobro boš živela pri meni.’ — Deklica je pa začela jokati, da hoče iti domov k mami.”

„Saj ni imela mame,” smo se zopet oglašili.

„Seveda je ni imela, pa rekla je to kar tako iz navade,” se je popravila stara mama. — „Kosmati mož je odprl stekleno omaro, katera je bila polna najlepših igračk. Deklica je za hip prenehala jokati in vzkliknila: ‚Joj, kako bi bile moje sestrice vesele, če bi videle toliko lepih igračk!’”

Zopet smo zagrmeli: „Kakšne sestrice? Saj je bila sama!”

„Je že res, je že res,” je hitela pripovedovalka. „Saj ravno zato, ker je bila sama, je imenovala sestrico vsako drugo deklico, ki se je hotela z njo igrati,” se je izvila in nadaljevala:

„Kosmati mož je torej dal deklici vse te igrače in šel ven iz sobe. Ko se je naveličala igrati, je hotela tudi ona iti ven. Tedaj pa je v strahu zapazila, da so vsa vrata

zaklenjena. Nekaj časa je jokala, nato se je pa domislila, da ima doma v miznici vse polno ključev in da bi morda kateri odprl. Hitro je stekla ponje in toliko časa poskušala, da je našla pravega.”

Razen Toneta ni prvi hip nihče opazil, da nas mati „vleče”. Samo on se je začel smehljati in kehljati, da smo ga vsi debelo gledali.

Stara mama je opazila katastrofo, ki se je bližala; uvidela je, da je edini izhod, če Toneta podkupi. Segla je v žep, kjer je imela vedno pripravljenega nekaj drobiža za take slučaje, vzela tri krajcarje in rekla: „Tonček, ti si najbolj priden, pojdi in kupi si ‚cukrčkov’.”

Fantek je takoj razumel, kaj želi dobra starka, se zresnil, zahvalil in mirno dalje poslušal, kako je deklica odprla vrata in kako je prišla v krasen vrt.

„Še nikdar ni videla tako lepih rož in slišala tako krasnega petja.”

„Kdo pa je pel?” je vprašal Rudi.

„Ne bodi no siten!” ga je opozoril Tone, „saj je vseeno, glavno je, da je nekdo pel.”

„Ej ptice, zlate ptičice so pele,” je povzela stara mama, „tako so lepo pele, da je deklica zaspala. Ko se je zbudila, je bila v lepi zlati postelji in poleg nje . . .”

„To smo že slišali!” smo zavreščali, a mama se ni dala motiti.

„Tiho bodite!” je rekla. „Poleg nje je torej stal drug večji, veliko večji hudobni kosmati mož, ki je požrl prvega kosmatega moža in deklico in požrl bi bil tudi mene, če se ne bi bila tisti hip zbudila . . .”

Pravljice je bilo konec in nad tem čudnim koncem smo vsi obstrmeli. — „Kaj? Tako! Vam se je vse to samo sanjalo in ni bilo res!” je zakričal Andrejček.

Kosmati mož ni požrl drugega kosmatega moža in deklice tudi ne, mi pa bi bili skoro požrli staro mamo, če ne bi tisti hip prišli s polja naši starši, ki so nas nagnali k delu in učenju.

Ukrotila pa nas je le bila stara mama. Ej bajke in pravljice imajo veliko moč in nič čudnega ni, da jih ljudje tako radi pripovedujejo! Čudno je samo to, da je na svetu še toliko ljudi, ki v bajke in pravljice verujejo in jim še na misel ne pride, da bi iskali resnico.

UREDNIŠKI KOTIČEK

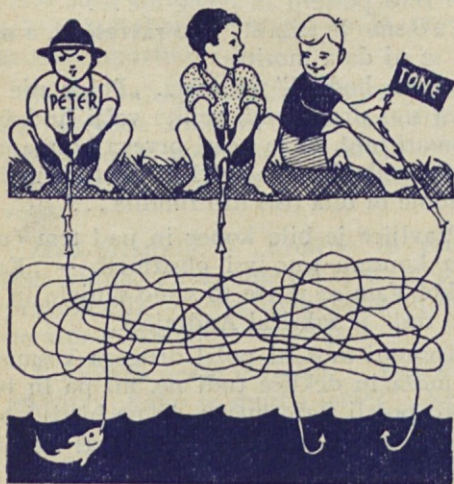
Košir, Morestel, Francija: Poslano sem prejel. Hvala.

PRIHODNJA ŠTEVILKA IZIDE

KONEC AVGUSTA

Čestitka

Ožji sodelavci odgovornega urednika „Naše luči“ naznanjajo, da je bil ravnatelj Mohorjeve tiskarne v Celovcu, č. g. dr. Janko Hornböck odlikovan s cerkvenim častnim naslovom „monsignor“ in mu k temu iskreno čestitajo.

ZA BISTRE GLAVE
TRIJE RIBIČI

Peter, Mihec in Tone lovijo robe. Vsak ima svoj trnek. Ujeli so eno ribo. Uganite, kateri je ta srečni ribič!

REŠITVE ZAGONETK IZ ŠTEV. 5 „NL“

ZLOGOVNICA: Ljubljana, Jeruzalem, ura, Boltežar, lagati, Jakob, Angora, narodni odbor: Ljubljana — Maribor.

MAGIČNI KVADRAT: voda, osel, dete, Aleš.

STARINSKI NAPIS: Nihče ne ve ne ure ne dneva. (Čitaj besede nazaj!).

MUZIKANTSKA ANEKDOTA

Dva tisoč leti pred Kristusom je živel slavni kitajski modrijan Konfucius. Ta je dejal: „Če hočete vedeti, kako so države vladane, poslušajte muziko.“ Njegov izrek je resničen do danes.

Če bi politiki ali parlamentarci brenkali ali bobnali na instrumente, namesto da bobnajo po zelnih mizah, bi gotovo bilo v državi več blagostanja in medsebojnega zadovoljstva.

GREH ALI NAPAKE?

Današnji svet ne smatra nič več nič za grešno. Vse je naravno; mislijo, da nič ni grešnega, tudi ne najgrše.

Človeštvo — rod za rodom — vedno bolj napreduje; vprašanje pa je, v čem in kakšen je ta napredek.

Laž in sleparija sta napredek vseh napredkov 20. stoletja. Pričkanje zaradi besedi je nespametno; greh ali napaka, vsebina je vedno ista.

Zavedajmo se, da vsi delamo napake. Majhni delajo majhne napake, veliki pa velike napake. Razlika je le v tem, da veliki majhne grešnike hudo kaznujejo, mnogokrat prestrogo.

Zaradi katastrofalnih, sramotnih posledic velikih napak bo današnja divja civilizacija 20. stoletja grešna zgodovina. Če hočemo ustvarjati lepšo bodočnost, izogibajmo se grešnih napak; laže je, se izogibati napak, kakor napake popravljati.

P., Francija

Odgovorni urednik: Dr. Janko Hornböck. — Založba Družbe sv. Mohorja. — Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. — Vsi v Celovcu. — Printed in Austria.